

Leder Marcos Amano og nestleder Ingrid Døskeland i Robin Hood-huset er kritisk til at Bergen kommune vil videreføre at bare ett av byen Nav-kontorer skal være åpen for drop-in.

Vil redusere drop-in-tilgang på Nav

Bergen kommune ønsker å fortsette med å ha fire av fem Nav-kontorer stengt for drop-in klienter også etter korona. — Nav er utilgjengelig nok som det er, og burde heller bli mer tilgjengelig, sier Marcos Amano og Ingrid Døskeland, leder og nestleder i Robin Hood-huset. De har hatt en markant økning i antall samtaler om Nav med sine brukere. Samtidig vil byrådet i Bergen kutte i en rekke lavterskeltilbud neste år.

🕒 Publisert: 10.11.2020

Av: Otto von Münchow Foto: Otto von Münchow

Alle fem publikumsmottakene i Bergen ble stengt rett etter at covid-19 rammet Norge i midten av mars. Tre måneder senere åpnet de opp igjen, men bare for klienter med forhåndsavtale, med unntak av ett kontor som ble gjort tilgjengelig for drop-in.

Ordringen ble iverksatt av smittehensyn, men nå ønsker Bergen kommune å teste ut ordningen i 2021 med tanke på eventuelt å normalisere den.

Tillitsvalgte og ansatte har reagert på signalene fra kommunen og peker på at ikke alle klienter har datamaskin eller klarer å møte opp til avtalt tid. Også frivillige organisasjoner som jobber overfor de svakeste gruppene i samfunnet, har reagert på at kommunen nå ønsker å gjøre ordningen permanent.

Bergen kommune vil også kutte i lavterskeltilbudene i 2021. Går det fra "Look to Bergen" på rusfeltet til "look away from Bergen"? Her kan du lese en sak på rusfeltet.no om de planlagte kuttene i Bergen.

Er allerede utilgjengelig

I Bergens Tidende skriver lederne for Kirkens Bymisjon, Robin Hood-huset, Bergen Røde Kors og Blå Kors Bergen i en felles erklæring: «Vi synes det er rart at man vurderer å gjøre en så stor endring i et offentlig tilbud, midt i en unntakstilstand.» De fire organisasjonene har alle merket en økning i antall personer som ønsker bistand for å få hjelp hos Nav.

Marcos Amano, daglig leder i Robin Hood-huset, forteller til Rus & Samfunn at dette er en dårlig idé av flere grunner. Han peker blant annet på at Bergen er en geografisk stor kommune med store avstander.

– De som har mest bruk for åpne dører, er dem som har litt ekstra utfordringer. Det å ta seg inn til sentrum eller Årstad bydel, som er der det åpne publikumsmottaket ligger, er utfordrende for mange av dem, sier han.

– Å kutte ut drop-in er ikke det beste utgangspunktet for godt sosialt arbeid. Nav er utilgjengelig nok som det er, og burde heller bli mer tilgjengelig.

Gir økt kriminalitet

Morten Sommerbakk er erfaringskonsulent ved MO-senteret i bydelen Eidsvåg og styremedlem i Foreningen for Human Narkotikapolitikk Vestland. Også han har merket økt pågang for hjelp etter at Nav-kontorene stengte ned.

For ham er det mest skremmende at kommunen kjører over en hel gruppe som kanskje ikke har egen bolig, de får ikke åpnet mobilabonnement eller har heller ikke tilgang til internett. Dette er mennesker som har behov for åpne publikumsmottak. Sommerbakk understreker at det ikke bare gjelder rusavhengige, men også andre grupper som eldre og mennesker med psykiske plager.

– Folk jeg snakker med, har kanskje sosial angst eller sliter med andre problemer. Mange klarer ikke å forholde seg til avtaler. De har kanskje fått trygghet på én person i systemet, men nå skal de plutselig måtte forholde seg til tilfeldige ukjente på et sted som de vanligvis ikke er kjent med, sier han.

– Jeg ser med frykt på dette. Hvis folk ikke får penger fra Nav, skaffer de det et annet sted. Stengte publikumsmottak vil føre til økt kriminalitet.

Fortsatt tilgjengelig

Kommunaldirektør for sosial, bolig og inkludering, Tommy Johansen, understreker at det ikke er tatt noen endelig beslutning ennå. Norge er fremdeles i en koronasituasjon, og det må alle ta hensyn til. Men Bergen ønsker å teste ut ordningen med bare ett publikumsmottak åpent for drop-in i

2021.

Morten Sommerbakk, erfaringskonsulent ved MO-senteret i bydelen Eidsvåg og styremedlem i Foreningen for Human Narkotikapolitikk Vestland, tror mer stengte Nav-kontorer vil føre til økt kriminalitet.

— Jeg registrerer at mange er bekymret, sier kommunaldirektør
Tommy Johansen

– Vi får etter hvert så gode digitale plattformer som gjør det enklere for brukerne å holde kontakt med Nav. Men vi vil fortsatt være tilgjengelig for dem som ikke er på digitale plattformer og trenger oppfølger, konstaterer han.

– Nav har mange ulike brukere. Det er ikke bare snakk om åpen eller lukket dør, men det handler om så mye mer enn det. Det kan godt være at det er så få som benytter seg av drop-in akkurat nå på grunn av koronaen, men vi ønsker å teste ut ordningen i en normal situasjon.

Han peker på at det for kommunens samarbeidspartnere, som de frivillige organisasjonen, er blitt opprettet mulighet for direkte kontakt på telefon og e-post. Disse henvendelsene vil bli særlig prioritert. Dessuten er det satt opp postkasser på alle kontorene og info med direkte navn til saksbehandlere.

– Vi avviker også fra Nav sin etablerte kanalstrategi ved at vi gir publikum mulighet til å ringe sitt Nav-kontor direkte, sier Johansen.

Da kommunen åpnet opp kontorene i juni, måtte en ta hensyn til smittesituasjonen. Generelt måtte en sørge for at det ikke ble for mange inni lokalene. Flere kontorer er dessuten knyttet til kjøpesentre slik at en måtte hindre oppsamling utenfor kontorene.

– Da vi åpnet igjen, så vi på om kontorene var egnet til å kunne ta imot folk i kontrollerte former, sier Johansen som erkjenner at det har vært en krevende situasjon, ikke minst fordi også byens MO-sentre stengte ned samtidig med resten av Norge.

Utnytte ressursene

En av grunnene til at Bergen kommune vil teste ut dagens ordning i en normal situasjon skyldes få besøkende til tross for at bare ett av publikumsmottakene har vært åpne for drop-in. Antall besøkende ved Nav i Årstad bydel har ligget på rundt 15-20 personer daglig, mot normalt rundt 300 – både på Årstad og i Bergen sentrum.

I følge Johansen har Bergen kommune vært en pådriver for digitale løsninger. Nå søker 75 prosent av brukerne på digitale plattformer. Det er grunnen til at kommunen har satt en fot i bakken i forhold til ressursene kommunen har til rådighet. Blant annet binder vektere som må være tilstede i åpne publikumsmottak, opp resurser.

– Vi er villig til å se på hvordan vi utnytter ressursene best mulig. Jeg registrerer at mange er bekymret for ordningene vi foreslår å videreføre, men drop-in kundene er ikke nødvendigvis de mest trengende, sier Johansen.

– Vi har åpnet opp en del andre kanaler, samtidig som vi for eksempel har lengre åpningstid på Årstad. På mange måter er vi nå mer tilgjengelig enn før. Og om nødvendig kan vi åpne alle kontorene igjen på kort tid hvis det for eksempel blir for stort trykk på Årstad.

Mange er bekymret

Erfaringskonsulent Morten Sommerbakk stiller spørsmål ved om Nav klarer å følge opp dem som normalt har benyttet seg av drop-in-mulighetene. Hans erfaring er at det ikke er så mange som drar «helt opp» til Årstad som han sier. Sånn sett synes han ikke det er rart at kommunen har registrert færre besøkende.

– Jeg var rusavhengig i 28 år og hadde angst for å møte på et kontor. Jeg hadde kanskje heller stjålet, forteller han.

– Jeg treffer rusavhengige daglig, og jeg har inntrykk av at mange er bekymret. Det er kanskje bare en liten del det gjelder, men dette sveiper beina under dem som trenger det mest.

Mangler verktøy

Nestleder Ingrid Døskeland i Robin Hood-huset erfarer at langt fra alle dem som hun er i kontakt med, er i stand til å forholde seg til timeavtaler. Det kan skyldes språkvansker, rusproblemer, sykdom eller andre forhold.

– For folk med begrenset tilgang til nett, er det ikke så enkelt å finne ut hvordan få kontakt med Nav eller for eksempel få sendt nødvendig dokumentasjon av gårde. Det er mange som ikke har etablert kontakt, men har behov for sosiale tjenester, sier hun til Rus & Samfunn.

Døskeland legger til at i tillegg til å kunne snakke med et menneske på Nav, handler det også om tilgang til verktøy. Det kan være vanskelig for mange å skaffe seg en mobiltelefon eller datamaskin. De har verken penger eller forutsetninger for å bruke dem.

Robin Hood-huset fører statistikk over samtaler som dreier seg om Nav. I første kvartal i år hadde organisasjonen 64 samtale om Nav kommune, mot 24 i fjor, i andre kvartal 82 mot 28 og i tredje kvartal 51 mot 23 i fjor. Det er med andre ord en markant økning.

Som en bank

Leder Marcos Amano spør retorisk om en skal tilbake til fattigkassen. – Hva skal Nav være for noe, en åpen tilgjengelig tjeneste der en kommer inn tidlig og man lett kan få hjelp, eller et sted du må slå deg inn døren for å overleve?

Han bemerker at Nav er fornøyd med direktenumrene som de frivillige organisasjonene har fått, men i det ligger det, i følge ham, underforstått at disse organisasjonene kan ta seg av kontakten.

– Kommunen har en plikt til å gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Uten at det er noe vil vi anbefale, kan kommunen velge å sette bort disse oppgavene, men da må vi i det minste bli orientert. Og vi må i så fall få finansiert nye stillinger, sier Amano.

– De frivillige og ideelle organisasjonene har en rolle å spille, og vi er glad for samarbeidet med kommunen. Men vi kan ikke sitte rolig og se på at kommunen legger mer av sine oppgaver på oss.

Ingrid Døskeland legger til at om Robin Hood-huset skal i gang med å utrede saksforhold, blir Nav en ren banktjeneste som bare sier ja eller nei uten selv å bli kjent med sakene.